

Senyor president, senyores i senyors diputats:

Tal i com vostè va dir ahir, aquest és un debat preceptiu, com cada any. Però no és, no pot ser, el debat *només* d'un any. De fet, és moltes coses alhora: el darrer de vostè com a President, el de balanç de 25 anys de Generalitat, 22 dels quals de Generalitat estatutària sempre amb el mateix President –vostè-. És una ullada cap enrere, cap al que ha estat un quart de segle de transició. És el balanç d'una època.

En aquesta època, vostè hi ha tingut un paper de protagonista principal i és de justícia recordar-ne els mèrits. Element bàsic de cohesió de CiU, l'actual federació ha estat un factor fonamental de l'existència d'un sistema nacional de partits polítics, en un panorama estatal d'homogeneïtzació progressiva de sigles. Aquest és un mèrit seu molt personal. I també la seva preocupació per mantenir un clima de bona convivència civil, de pau, de diàleg de "*parlant la gent s'entén*", com a primer valor de la societat catalana. Defensor de la identitat europea de Catalunya i de la necessitat de fer conèixer el nostre país arreu, ha estat un viatger infatigable al servei d'aquesta causa. Prudent, moderat, home de seny, ha sabut connectar molt bé amb una societat que té lemes tan mobilitzadors del tipus "*a poc a poc i bona lletra*"...

Vostè ha inspirat confiança, ha donat seguretat, ha encomanat serenor, sense estalviar, en algun moment, algun cop de geni, quan calia. Perquè, ja se sap que "*quan convé, seguem cadenes*", tot i que, en general, sembla que fins ara no ha convingut segar-ne gaires. Titular d'un discurs equilibrat, bon polemista, la seva murrieria sagaç li ha permès reunir complicitats amplíssimes, tantes com caben en una frase del tipus: "*Catalunya és com Lituània, però Espanya no és la URSS*", frase destinada a dos públics radicalment diferents, però

com que cadascun d'ells es queda només amb mitja frase, doncs, tots contents...

Mestre de la giragonsa, expert en ziga-zaga, sempre s'ha col.locat a tocar del "tu ja m'entens", tot just insinuant, doncs, més que no pas afirmant, de manera clara i rotunda. En fi, que 22 anys són molts anys, i si la gent no cregués que ho ha anat fent bé, no hauria presidit aquest país durant tant de temps.

Tots aquests anys són també els anys de la transició, els del pas del franquisme a la democràcia i a l'autonomia política. I, ara, aquí, en confiança, és hora de reconèixer que Catalunya no va fer bé la transició, que la vam començar amb mal peu i que encara paguem ara l'error inicial. En certa manera, vostè mateix és, com el país, una víctima de la transició, d'una cosa que es va fer malament. I, en els inicis, no pas vostè, que no n'era el protagonista principal. Ni els seus. Amb els instruments que ha tingut a les mans, sr. President, potser no podia fer altra cosa, però mai no ho ha denunciat clarament del tot, ni menys encara, ha demanat el suport popular, no només dels que el voten, sinó la complicitat i la mobilització del conjunt de la societat catalana per superar-ho.

A efectes pràctics, es pot dir que hem estat els més llestos de les CCAA de l'article 143, però la veritat és que mai no hem aconseguit passar de classe. La perspectiva històrica dóna una visió que no permet el dia a dia. Ho veiem ara, però en aquell moment, ni vostè ni nosaltres no ens n'adonàvem del tot. Abans que hi hagués constitució i estatut, nosaltres ja teníem Generalitat. Abans d'ahir ho recordàvem a la plaça de St.Jaume. I, malgrat el franquisme, sempre vam tenir President de Catalunya: a l'exili, a la Puerta del Sol torturat, davant del pilot d'execució, a la clandestinitat, venent taps de xampany per

mantenir la institució, esperant el dia del retorn, durant anys i panys, contra tota esperança.

Nosaltres no som el resultat de cap decret, en un despatx de la Castellana de Madrid, una matinada llarga. Nosaltres ja hi érem. I va venir la generalització de les autonomies, per diluir i disminuir la nostra, autonomies a tort i a dret, per a qui n'havia tingut, per a qui en volia i per a qui mai en sa vida se li havia acudit que l'autonomia existís i que pogués tenir-ne. Nosaltres, però, no vam haver d'inventar-nos el nom d'un país. Ni el de la institució amb què havíem de governar-nos. Ni vam buscar una bandera que ens fes prou patxoca.. Ni un himne de bon sentir, per entonar un comú.. A nosaltres no ens va caler fer res de tot això, perquè ja ho teníem. Perquè érem –i som- una altra cosa. Una nació.

Però, amb el pas dels anys, aquesta realitat nacional ha anat sent objecte de mesures de tota mena per limitar-ne el marge de maniobra. Amb governs espanyols centristes, socialistes o conservadors, sempre ens ha tocat el rebre. I, a diferència d'altres que ja van reprendre el camí amb un calçat més adequat per fer front a les dificultats de la ruta, a nosaltres ens ha tocat més el rebre que a ningú i, massa sovint, hem anat amb una sabata i una espadenya, però pagades com si fossin calçat de luxe. La constitució, el tribunal constitucional, les lleis de bases, la incorporació a la Unió Europea, el defensor del pueblo, el fiscal general, comptat i debatut, totes i cadascuna de les institucions, organismes i normes jurídiques que se suposa que són comunes a tots i que juguen a favor de tots, a l'hora de la veritat, sempre han jugat en contra nostre.

Durant molt de temps, segurament massa, l'objectiu del nacionalisme català, del catalanisme polític majoritari, ha estat

arreglar Espanya, com a prioritat principal. Felicitats! Al final s'ha aconseguit. Espanya és avui un democràcia, amb dèficits i amenaces, però democràcia, una economia moderna, una bona imatge internacional i unes mentalitats i unes actituds més obertes a l'exterior. Ja han complert. Ja han fet la feina que, per cert, no és que els l'hagin agràida gaire. Doncs bé, ara potser ja ens deu tocar a nosaltres, no? Ara ja deu tocar Catalunya. O encara, no? Ja sabem tot el que Catalunya ha fet –i ha pagat– a Espanya i per Espanya. Estaria bé que, algun dia, algú ens expliqués què ha fet Espanya per Catalunya. Per què, ben mirat, si Espanya no té cap projecte per a Catalunya, què hi fem, encara, a Espanya? El model d'Espanya continua sent excloent amb Catalunya. Tal com som, no ens hi volen. Doncs, què hi fem?

Una de les pitjors herències d'aquests anys ha estat i és, encara, el pèssim, injust i discriminatori sistema de finançament que patim. Vostès van vendre molt bé un producte dolent. On són els 750 mil milions de ptes. més que van anunciar? La realitat és que, malgrat els bons professionals de què disposem, tenim una sanitat disminuïda, víctima d'una loapa sanitària. Però els impostos que Catalunya suporta, la pressió fiscal que ens cau a sobre, acompanyada dels pentinats fiscals que converteixen tots els empresaris catalans en sospitosos de frau, juntament amb la baixíssima inversió pública de l'estat a Catalunya és ben bé de jutjat de guàrdia. El dèficit fiscal de Catalunya amb Espanya s'acosta el 10% del nostre PIB. Tal com diu el professor Sala Martín, Espanya ens fa pagar impostos a nivell europeu, però ens obliga a viure amb unes infraestructures de nivell llatinoamericà. Un 10% de les rendes que generem, se'n va a Madrid, a canvi de res.

Cada família catalana deixa d'ingressar un milió de pessetes, 6 mil euros cada any. I això no ha canviat amb el sistema actual. Només que reduíssim un terç aquest dèficit, aquest impost d'hispanitat obligatòria, i l'invertíssim en infraestructures de transport i comunicacions i en educació, la taxa de creixement anual de l'economia catalana augmentaria un 2,85%. Si des de la recuperació de la democràcia fins ara, el dèficit s'hagués reduït en un terç, cada persona de Catalunya hi hagués guanyat, aproximadament, 600 euros, 100 mil ptes.

Si aquest diners s'haguessin invertit en educació i infraestructures, el nostre PIB hauria augmentat un 70%! Perquè s'entengui millor: en comptes de ser una comunitat que lluita per acostar-se a la mitjana de renda europea, el PIB per persona català seria el 171% de la mitjana europea. Això ens posaria al quart lloc d'Europa, però amb aquesta xuclada permanent que ens fan ara des de Madrid, el màxim a què arribem, és a ser els quarts, però d'Espanya. En canvi, som els cinquens d'Europa per pes industrial i els sisens per pes demogràfic.

Ja fa temps que, entitats significatives com el Cercle d'Economia o el Col·legi d'Enginyers, han denunciat el maltractament que el govern espanyol fa a Catalunya, a l'hora d'invertir. La discriminació és escandalosa. Som els que més paguem i, en canvi, sempre, sempre, sempre, l'estat inverteix aquí molt per sota del que inverteix a tot Espanya. Un estudi dels últims 45 anys així ho demostra. Ni tan sols l'any dels Jocs Olímpics va modificar-se aquesta situació.

Així les coses, malgrat ser, per l'esforç de l'empresa petita i mitjana i de tota la societat catalana, el principal motor econòmic de l'estat, tant en el PIB, com en ocupació, creixem per sota de la mitjana espanyola. Els centres de decisió

econòmica es desplacen a Madrid, de tal manera que les empreses amb seu aquí representen el 5,4% de les que cotitzen a l'índex general de borsa, mentre les de la capital del regne el 90%.! Negar-ho, fóra tancar els ulls a la realitat.

Si un país modern és aquell que disposa de les infraestructures adequades a les seves necessitats, d'acord amb el volum de l'activitat econòmica que genera, nosaltres no en som tant, de moderns. Continuem patint un sistema de peatges del tot discriminatori, davant la gratuïtat que tenen a la resta de l'estat, esperant l'ampliació de l'aeroport i del port de Barcelona, amb dèficits de connexió d'aquests dos equipaments, com també el port de Tarragona, amb la xarxa viària i ferroviària i amb un TGV que ja surt amb retard de l'estació. El model radial de comunicacions espanyol -el quilòmetre zero de la Puerta del Sol és el centre espiritual i material de tot- és nefast per a nosaltres, és a dir, per a l'àrea econòmica més dinàmica de tot l'estat.

A més, hem de suportar la incompetència d'Aena i la seva marginació sistemàtica del català, en un aeroport que serveix per anar fins a Madrid i d'allí a tot el món, quan el que volem i ens convé, és anar a tot el món, sense necessitat de passar per Madrid. Comparar la diferència abismal, per exemple a la xarxa de metros, entre les inversions fetes a Madrid i a Barcelona, en nombre d'estacions i en nombre de quilòmetres construïts, posa els pèls de punta fins i tot a aquells que ja anem escassos d'aquest gènere.

No s'hi val a badar, en un moment tant decisiu del procés de globalització econòmica, perquè podem anar amb un retard considerable que ens allunyi d'expectatives de creixement i progrés raonables. Si volem ser la gran plataforma logística del

sud d'Europa i del Mediterrani, l'únic camí són les noves tecnologies, la societat del coneixement, cosa que implica disposar d'una xarxa pròpia de telecomunicacions sòlida, moderna i territorialitzada. I això no és, exactament, només la ADSL, que és una opció exclusiva d'una empresa privada. Es tracta de tenir d'una vegada, una bona xarxa de fibra òptica d'alta capacitat, estesa per totes les comarques del país. I si Telefonica no pot desplegar-ne la comercialització, doncs que l'obri a altres operadors...

Impulsar l'ús generalitzat d'internet, tant en l'àmbit privat i en relació amb l'administració, com en els sectors tradicionals de la nostra economia –turisme, agroalimentari, automòbil, farmacèutic, químic, editorial- i assegurar l'accés fàcil de les noves tecnologies a l'interior dels edificis han de ser un objectiu estratègic d'aquest país, pensant en clau de futur, en com el volem d'aquí a 15 o 25 anys. Tan sols d'aquesta manera i amb aquesta aposta clara per una Catalunya amb futur, podrem desenvolupar sectors clau en la nova economia del coneixement: les tecnologies de la informació i les comunicacions, continguts digitals i serveis que hi estan connectats.

Connectar la universitat amb l'empresa, l'aula amb la modernitat emprenedora, l'educació amb el món empresarial i econòmic generador de llocs de treball, requereix abandonar el tercermundisme en matèria de recerca, pel que fa a les inversions públiques en aquest àmbit. És cert que, amb un 1,11% del PIB, superem la mitjana espanyola en recerca, que és el 0,94%, però, així i tot, no som els primers de l'estat, estem molt lluny de la mitjana europea(1,9%) i empatem o quedem fins i tot enrere amb els països que aspiren a ser nous membres

de la Unió, els quals seran també uns competidors nostres molt clars, a l'hora de captar inversions.

Si volem una Catalunya puntera, capdavantera en alguns àmbits i referent internacional d'una manera de treballar seriosa, emprenedora i eficient, hem de ser ambiciosos i no viure de glòries passades, de les rendes del record de la Catalunya industrial d'altres èpoques. Finlàndia, a qui tan sovint apel·lem, hi destinava, el 1999, el 3,19 del seu PIB. Tres vegades més que nosaltres, doncs. No haver potenciat cap centre d'excel·lència, de nivell internacional, sabent que aquests són els únics que rebran recursos de la Unió, pot significar que quedem fora de l'Espai Europeu de Recerca. Ens calen també centres tecnològics en punts estratègics del territori i una atenció més gran a la formació, a la preparació de capital humà, afrontant amb valentia temes com el fracàs escolar, la distància existent entre sistema educatiu i necessitats formatives de les empreses i el baix nivell de matriculació en ensenyament no obligatori.

Bones i modernes infraestructures, personal humà ben preparat per al mercat laboral, inversió pública i privada en recerca desenvolupament i innovació, però també disposar de centres de decisió econòmica –tan vinculats a la capacitat de decisió política- són elements fonamentals perquè un país pugui assegurar que té una economia competitiva. L'insuficient i injust sistema de finançament que tenim i la baixa inversió pública de l'estat, pesen com una llosa sobre l'economia catalana, frenen la nostra modernització perquè ens obliguen a anar a un ritme més lent del que seríem capaços i perjudiquen el nostre benestar material, ja que ens forcen a un nivell de serveis públics, prestacions i atencions molt per sota del que podríem permetre'ns, amb els impostos que ja paguem a Catalunya.

I no cal dir que, en aquest darrer cas, són els sectors populars i les classes mitjanes les més perjudicades, mentre una petita minoria fa negoci amb la dependència econòmica de Catalunya. Formar part de l'estat espanyol, doncs, com ara, ser una autonomia més d'Espanya, en les condicions actuals, és una ruïna, un fre, un mal negoci. Ser espanyols de peatge, cornuts i pagar el beure, no és competitiu, no ens convé, hi sortim perdent. I, si amb un quart de segle de democràcia, mani qui hagi manat, sigui del color que sigui, aquesta injustícia no s'ha resolt, els vents que ens arriben de ponent, d'uns anys ençà, encara són de més mal averany.

Són coses que passen, però és significatiu que, del 1995 ençà, el PIB de Catalunya ha pujat, anualment, per sota de la mitjana espanyola i a molta més distància encara de Madrid i això ens ha fet recular en el conjunt de l'estat. Però és que, en el mateix període, mentre l'ocupació ha augmentat al nostre país el 20,4%, a tot Espanya ho ha fet el 25,9 i a Madrid pràcticament el doble, el 37,30%. Encara més: quan a captació d'inversions estrangeres, el 1993 Madrid representava el 55% del total i nosaltres el 24%. L'any passat, Catalunya havia baixat al 14%, enfront del 72% de Madrid.

Sr. President, senyores i senyors diputats, catalans i catalanes que segueixen aquest debat a través dels mitjans de comunicació, arreu del país: vull fer adonar que aquests anys de retrocés polític, de pèrdua de pistonada econòmica, de desaparició de la il·lusion col·lectiva, coincideixen, ni més ni menys, exactament, amb els anys de pacte estable i regular entre CiU i el PP. Permeti'm que li digui, vistos els resultats, que aquest pacte no només ha estat i és inútil per Catalunya, perquè no ha permès de solucionar aquests problemes, sinó que ha estat enormement perjudicial per als nostres interessos nacionals,

col·lectius, per al bé comú *a* i *de* Catalunya. Això no ha funcionat.

Què hi ha guanyat el nostre país amb aquesta subordinació al PP, amb aquest dir sempre amén a unes propostes que, com el sistema de finançament, el PHN o la llei de partits, van contra la terra, la llibertat i la butxaca dels catalans i catalanes? Si el país no hi ha sortit guanyant, qui ho ha fet? Si els pactes només tenen sentit pels resultats, aquest ha estat i és un molt mal pacte, perquè els resultats són francament dolents i no justifiquen, de cap manera, tampoc, tot el que hem hagut de suportar també, ahora: un empatx de nacionalisme espanyol tronat en forma de “chapas” de matrícules de cotxe, aplecs a San Millán de la Cogolla, PHN, llei d'estabilitat pressupostària, subvencions per mantenir en formol “*el testamento político del caudillo*”, estil autoritari, discursos amenaçants i mai constructius o dialogants i 9 recursos d'inconstitucionalitat, tot ben amanit amb uns branquillons de julivert... Amb aliats i amics així, no calen adversaris... Vostès han triat lliurement un acord amb el PP, aquí i allà, però ja diu la dita que “*a qui tria i s'enganya, Sant Pere l'escanya*”...

Però el condicionant econòmic, la hipoteca d'un mal finançament, sr. President, és un factor en bona part extern, que el govern que vostè presideix no ha resolt fins ara, ni tan sols en els moments en què els seus escons a les corts espanyoles eren imprescindibles per elegir president del govern, aprovar pressupostos o tirar endavant lleis de tota mena, perquè ningú no tenia majoria absoluta. Per què, doncs, no ho van plantejar, aleshores?

Hi ha un altre factor, rigorosament intern, que és també una mala herència d'aquestes dues darreres dècades. Em refereixo a

la Catalunya dual, a l'estèril divisió del país en dos bàndols, el dels convergents i el dels socialistes o, per ser més exactes, a la Catalunya que va contra els socialistes i a la que va contra els convergents.

Entre els uns i els altres s'han repartit el país... i el pastís! Tenen les seves ràdios, les seves teles, els seus teatres, la seva policia, la seva xarxa de complicitats i interessos en àmbits diversos, amb la característica, però, que tot ho hem pagat els ciutadans, perquè els recursos surten tots dels pressupostos, malgrat que això comporti de vegades una oferta exagerada en algun terreny, com en les infraestructures teatrals. La batalla partidista entre administracions d'un color o d'un altre ens ha fet perdre temps, diners i projectes que encara estan pendents de solució.

Hem de superar aquesta divisió estúpida, que fa que hi hagi gent que voti més contra uns altres, que no pas a favor dels seus. Aquesta divisió que, durant tant de temps, ha volgut fer anar per camins diferents l'esquerra i el país, el catalanisme i el progressisme, la nació catalana i la modernitat universalista, oberta, cosmopolita. Com si la gent amb consciència nacional no pogués ser d'esquerres o bé que ser-ne fos incompatible o incòmode amb una adscripció clara i sincera al país. Seria l'únic país del món on passaria una cosa així.

Per això necessitem tornar a reconciliar els dos grans motors que, quan han avançat de manera conjunta, simultània, inseparable, han donat els millors moments de progrés social, creativitat cultural i plenitud nacional. Aquest és el nostre compromís, que vol superar també tota mena de sucursalismes, siguin polítics, ideològics, orgànics, econòmiques, siguin d'interessos particulars. Totes les dependències són sempre perjudicials per Catalunya. Una Catalunya més lliure que la

d'ara, només la podran fer partits que tinguin les mans lliure i que no depenguin de ningú.

Parlem de Catalunya com a país modern, però la Catalunya de qualitat, de benestar i de llibertats que volem, no es pot permetre que siguem els primers en morts per accidents de treball. No pot ser que hi hagi gent que mori fent la seva feina. Ni tantes persones, sobretot dones, que hagin de passar amb pensions de misèria, no contributives, de qualitat. Ni tants joves, que si badem gaire se'ns jubilaran a casa, a qui costi tant posar-se a viure pel seu compte, amb una oferta tan insuficient de pisos públics amb un lloguer assequible. Ni tants pares i mares anat de bòlit, buscant places públiques per als seus infants de 0 a 3 anys. Ni tants pagesos que no saben de quin mal han de morir, perquè ningú no els diu si el país compta amb ells o no per continuar treballant la terra. Ni tants mestres que han de suplir la falta de mitjans amb vocació i professionalitat. Ni tants funcionaris amb ganes de fer feina, però sense directrius clares ni cap il·lusió encomanada per molts del seus caps. Ni tanta gent que pateixi per la seva seguretat, anant pel carrer.

Una Catalunya de qualitat ha de tenir la capacitat de millorar totes aquestes situacions. Ha de construir un espai social propi, amb uns salaris, unes pensions, uns serveis, unes prestacions i unes oportunitats que siguin adequats a les necessitats de la societat catalana i al cost real de la vida a Catalunya. Parlo d'un país que afronti la realitat de la immigració amb optimisme, però també amb autoritat i amb recursos, amb un pla d'acollida, una xarxa de captació exterior, una política religiosa pròpia basada en la laïcitat comuna i facilitant el retorn de descendents d'immigrants i exiliats catalans. Un país d'acolliment com el nostre, ha de continuar integrant a la nostra societat, als nostres valors, al nostre benestar, a la nostra cultura, sense preguntar a

ningú d'on ve, quina llengua parla a casa , o quin cognom duu. Però hem de ser conscients que hem de poder decidir a quanta gent podem, cada any, garantir unes condicions de vida digna a casa nostra, de manera que el ritme de recepció de nova gent ha d'anar paral·lel al nivell de recursos suficients per fer-ho possible.

Però una Catalunya així, la que vostè ha apuntat al llarg de dues dècades, aquella a què també es referia el sr. Maragall, és impossible amb els recursos d'ara i amb el poc poder polític d'ara. Catalunya necessita més, Catalunya vol més, perquè es mereix molt més. I si no ens decidim a disposar dels instruments adequats que ho facin possible, no ho podrem aconseguir, perquè amb les eines d'ara no en tenim prou. Això implica, doncs, un Estatut Nacional per Catalunya i un sistema de finançament just.

Per desgràcia, estem en un moment d'involució autonòmica i d'amenaça a les llibertats, davant l'ofensiva autoritària i espanyolista del govern de l'estat. Aquest país, que sempre ha defensat la llibertat, concepte inseparable de la defensa de Catalunya, ha entès en tot moment que els problemes se solucionen parlant i els conflictes polítics, es resolen només políticament. No s'hi val, per tant, a criminalitzar tothom que no pensa igual que aquells que manen, ni tampoc a voler contraposar el dret a la llibertat i a la vida a cap altre dret. Aquests són previs a qualsevol altre i ningú, ningú, no té dret a fer servir la força, cap força, en contra de les idees. Cap idea, doncs, val una vida humana: ni la unitat d'Espanya, ni la independència de cap poble.

Un país amb autoestima, com reclamava ahir el President, ha de començar per tenir líders amb autoestima, institucions, partits,

sindicats, organitzacions empresarials, una societat sencera amb autoestima. I no és lícit de reclamar autoestima només a la gent, quan, en ocasions, alguns dels que més haurien de predicar amb l'exemple no ho fan. La llengua, posem per cas: què he de fer jo, catalanoparlant, fill de castellanoparlant, per defensar la llengua? Com he de defensar-la quan entro en una farmàcia i vull adquirir un producte qualsevol dels 50 mil que hi ha al mercat, fabricat generalment aquí, etiquetat en totes les llengües imaginables excepte en català? Què, al cinema? Què a la telefonia? Què en els productes bàsics de consum al mercat?

Qui em defensa a mi? Qui empara i protegeix els meus drets lingüístics? És feina meva, personal, això, o bé correspon a algú que no sóc jo? Podem aspirar, sr. President, a tenir algun cop el català com una llengua normal a casa nostra? Com ho farem? Quan serà això? No falla l'escola, ni la immersió, ni els mestres: el que falla és el carrer, el fora-escola, la vida real... Quina importància volem que donin al català la gent de fora que l'apren, si després no se'l troben, de debò, pràcticament enlloc?

Sr. President, des del respecte institucional i la consideració personal més absoluts, que li consten, vostè va fer ahir un discurs trist, sense il·lusió, sense aquella empenta d'altres èpoques, sense allò que un amic comú en diu "*la trempera*" d'altres moments. I no tant pel que va dir, sinó, sobretot, pel que no va dir. Afirmava Albert Schweitzer que "*els anys arruguen la pell, però renunciar a l'entusiasme, arruga l'ànima*". I nosaltres no volem un país sense ànima. Ahir va desaprofitar l'oportunitat que li donava el seu darrer debat.

La política no són només pactes, maniobres tàctiques, números, estadístiques, enquestes, inventaris... També és sentiments, emocions, il·lusions, esperances, somnis compartits. I, avui, en

una Unió Europea on, en un parell d'anys, la majoria d'estats seran com nosaltres o força més petits, una bona part dels quals fa 12 anys ni tan sols existien, no hauríem de ser nosaltres qui posés límits al futur del nostre país. Una Catalunya sense límits només es pot basar en el dret democràtic a l'autodeterminació nacional, en la nostra capacitat de decidir què volem ser, en llibertat. I, ahir, vostè, no va fixar cap punt a l'horitzó cap al qual avançar, no va pintar cap il·lusió col·lectiva, cap somni nacional, en el paisatge del nostre país.

Perquè no es tracta que ens comparem amb Extremadura o amb Cantàbria, ni tampoc només amb Madrid o el País Basc. Amb qui ens hem de comparar de debò és amb Holanda, amb Dinamarca, amb Finlàndia. Però no podem ser tan ingenus de creure'ns que serem mai com Holanda, sense el poder polític que té Holanda. Perquè ells tenen estat. Nosaltres, no. En paguem un, però no és nostre. Ni defensa els nostres interessos econòmics, culturals o lingüístics. I aquest podria ser el somni: un país just, modern, solidari, culte, equilibrat, cosmopolita. I també lliure. Una Catalunya lliure federada amb els altres pobles d'Europa.

Fa molts anys, al segle XIX, algú va dir al seu poble: "*Si vosaltres voleu, no serà un somni*". Vostè sap de què li parlo. Vostè no ens ha dit mai, ni tan sols ahir, quin és el seu somni per a Catalunya. Portem dues dècades donant tombs pel voltant del Sinaí, sense moure'ns d'un cercle tancat, sense sortida, sense horitzó. Sap? Esperàvem que ens hagués dit que hi ha una terra promesa per a Catalunya. Però no ens n'ha dit res. No la veu? No la vol? No sap com fer-ho? Ja no s'hi veu amb cor? No pot arribar-hi? Sabem molt bé que hi ha projectes que no seran fàcils, però encara és més frustrant no tenir cap projecte. Quan un país té objectius clars i engrescadors, amb els dirigents

adequats que hi donin credibilitat, un poble pot canviar el curs de la història que altres han escrit en nom seu.

Vostè ja ha fet prou, sr.President, al llarg de la seva vida i tot el país li ho agraeix. Per això, si ara vostè ja no pot arribar-hi, si ja no pot saltar la paret, sisplau, per patriotisme, que no surti de vostè *cap rialleta mofeta, disminuïdora, quan algú vulgui fer quelcom d'important, com per evitar que ens embalem*, cap a aquells que venim darrera de vostè i tenim un somni, un projecte, una il.lusió per Catalunya i, sobretot, que estem disposats a convertir el somni en realitat.